

Sahabat

Styrelsen har ordet

För 20 år sedan tog Elisabeth Stenqvist Pasar Malam till Sverige. Sedan dess har Pasar Malam, som egentligen betyder kvällsöppen gatumarknad, en älskad hösttradition bland indoneser och Indonesiens vänner i Sverige. Fenomenet Pasar Malam förekommer i Indonesien, Malaysia och Singapore. Sin inspiration fick Elisabeth från Pasar Malam Besar/Tong Tong festival i Haag som innehåller både försäljningsstånd och kulturella inslag.

Miss inte årets upplaga lördagen den 27 september i Alvik, Stockholm. Det är ett bra tillfälle att njuta av god indonesisk mat, träffa gamla vänner och skaffa nya.

Styrelsen
styrelsen@svensk-indonesiska.se

I detta nummer

Ordföranden har ordet	1
Presidentvalet i Indonesien	1-2
Endri Budiwan letar botmedel mot ett världsomfattande problem	3
Till minne av Philip von Hombrecht	4
Info kanten och kalendarium	4

Ordförande/ansvarig utgivare
Kadri Chanafiah
kadri.chanafiah@telia.com

Redaktör & Layout:
Nada Danielsson

Redaktion:
Sissel Almgren (Yogyakarta)
Tess Beek-Emanuelsson
Hans Hansson (Malmö)
Elisabet Lind
Kristina Olén-Carlsson

Medlemsärenden:
Linda Meyer
info@svensk-indonesiska.se

Svensk-Indonesiska Sällskapet (SIS)
www.svensk-indonesiska.se
Svensk-Indonesiska Sällskapet finns på
Facebook

Presidentvalet i Indonesien

2014 är supervalår även i Indonesien. I våras genomfördes val till parlamentet. Den 9 juli var det dags igen. Denna gång för att direkt välja ny president och vicepresident för den kommande 5-årsperioden.

Ca 70% av 190 miljoner röstberättigade deltog i omröstningen. Några veckor senare den 22 juli avslutades den slutliga röstsammanräkningen för landets samtliga 33 administrativa provinser. Senare samma dag meddelade den indonesiska Valkommissionen (KPU – *Komisi Pemilihan Umum*) sitt beslut om att förklara Jakartas guvernör Joko Widodo eller Jokowi, som han brukar kallas, och vicepresidentkandidaten Jusuf Kalla som segrare. Paret Jokowi-Kalla fick 53,15% av rösterna medan medtävlarna presidentkandidaten Prabowo Subianto och vicepresidentkandidaten Hatta Rajasa 46,85%. För första gången i Indonesien kommer en demokratiskt vald president att överlämna makten till en annan folkvald ledare. Den sittande presidenten Susilo Bambang Yudhoyono (SBY) är Indonesiens första demokratiskt valde president.

Demokratifesten var över trodde man men i verkligheten var situationen mycket mer komplicerad. Samma dag som valresultatet kungjordes, meddelade exgeneral Prabowo i ett tal att han och exminister i SBJ:s regering Hatta hoppade av den pågående valprocessen och att de underkände presidentvalet i sin helhet. Prabowo-Hattas ”Röd-vita” koalition

anmälde KPU till Författningsdomstolen (MK – *Mahkamah Konstitusi*) och statens Etiska Rådet för Allmänna Val (DKPP – *Dewan Kehormatan Penyelenggara Pemilu*) för ”strukturellt, systematiskt och omfattande fusk” till förmån för Jokowi-Kalla. Utöver det kommer de ”Röd-vita” att försöka stoppa Jokowi-formella utnämning till Indonesiens president under parlamentets generalförsamling i oktober. Det gjordes propåer om att SBY skulle stanna kvar som president i ett år till. Under den tiden skulle ett nytt presidentval kunna förberedas. I sin domstolsframställan krävde de ”Röd-vita” att MK skulle annullera KPU:s beslut om valresultatet och att i första hand utse Prabowo-Hatta som valets segrare. I andra hand skulle presidentvalet göras om, helt eller delvis. MK hade 14 dagar på sig för att förhöra vittnen och inblandade parter samt granska bevismaterial och slutligen fatta beslut.

I regel använder alltid förloraren sin konstitutionella rätt att överklaga valresultat till MK. Det ovanliga i det här fallet är att valarrangören KPU som står anklagad. Finns det något fog till anklagelserna mot KPU?

Presidentvalet i Indonesien

Tvärtemot Prabowo-Hatta anser många oberoende bedömare, den sittande presidenten inräknad, att valet har gått rätt till. Presidentvalet 2014 bedöms vara bland de bästa i landets historia. Visserligen har det förekommit oegentligheter och försök till att fuska till sig röster men i stort har det gått korrekt och lugnt till utan nämnvärda incidenter.

För att göra presidentvalet så rättvist och transparent som möjligt har KPU publicerat röstsammanställningsblanketter från nästan samtliga vallokaler på sin hemsida. Allmänheten har kunnat bevaka och följa röstsammanräkningens hela den långa vägen från de enskilda vallokalerna, vidare till sammanräkningar på distrikt- och provinsiellnivå för att slutligen hamna på den slutliga sammanräkningen för hela landet. En eloge bör riktas till den sittande presidenten och landets polis och krigsmakten som har stått som garant för ett fredligt och säkert presidentval.

Den 21 augusti meddelade Författningsdomstolen sin dom. Prabowo-Hattas klagomål avvisades i sin helhet och därmed bekräftades valresultatet. Indonesiens 7:e president heter Joko Widodo, 53 år, och är född i Surakarta (Solo) på Java i en fattig familj. Kommer den oerfarna inom rikspolitik och fd möbeltillverkaren Jokowi klara av att leda världens 4:e folkrikaste land? Det återstår att se. Förväntningarna på honom är höga. Det som han har presterat hittills som borgmästare i sin hemstad Surakarta (Solo) och under den korta tiden som guvernör i Jakarta imponerar på många både inom och utanför landet. Presidentvalet visade att man inte ska underskatta Jokowi. Bakom den mjuka fasaden anar man en

tuff och beslutsam politiker med fingertoppskänsla. Inte minst med tanke på hans sätt att hantera den intensiva hatpropaganda och påhopp som han och hans familj utsattes för under valkampanjen.

Enligt Jokowi betyder demokrati att lyssna på folket och agera enligt folkets önskemål. Som president har han att göra med folkvalda i parlamentet där han får stöd bara från 37% av ledamöterna. Å andra sidan några av de politiska partier som ingår i Prabowo-Hattas koalition är maktpartier som inte känner sig bekväma i opposition. Tendenser till splittring inom Prabowo-Hattas koalition kan man se redan nu. Det kommer att krävas förhandlings-skicklighet för Jokowi och hans administration för att få igenom reformer i landet.

Utrikespolitik som Jokowi har ringa erfarenhet av blir knappast en högprioriterad fråga. Landets utrikespolitik kommer att bero på den som han utser som sin utrikesminister. Där emot har Jokowi sagt att han gärna vill se mer insatser, inte minst från landets diplomater, för att marknadsföra in-

hemiska produkter på världsmarknaden.

Hur kommer den svensk-indonesiska relationen som är på uppgång under de senaste åren att påverkas med Jokowi vid rodret? Det berättades att Jokowi sadlade om till politiker efter sin europaresa för drygt 10 år sedan. Han var så inspirerad av de välordnade städerna han besökte att han bestämde sig för att ställa upp i borgmästarvalet i Surakarta.

Ingenjören Jokowi verkar också gilla ny-teknik och högteknologi. Han pratar varmt om IT-lösningar som verktyg för att effektivisera landets byråkrati och för att bekämpa den utbredda korruptionen.

Sociala rättvisefrågor ligger också honom varmt om hjärtat. Han har infört så kallade Hälso-kortet och Utbildningskortet för fattiga familjer i Surakarta och Jakarta. Utan tvivkan kan Sverige vara en inspirationskälla för en sådan president som Jokowi. Detta väcker en viss optimism om att den goda relationen mellan Sverige och Indonesien kommer att utvecklas ännu mer under Jokowi som president.

Svensk-Indonesiska Sällskapet gratulerar världens tredje största demokrati Indonesien med ett lyckat supervalår.

Vi önskar Indonesiens nya president Joko 'Jokowi' Widodo lycka till och framgångar i sitt arbete.

Kadri Chanafiah
kadri.chanafiah@telia.com
Bilder: KPU, PDIP-Jatim

Endri Budiwan letar botmedel mot ett världsomfattande problem

Vid PPI Swedias (Indonesiska Student Organisationen i Sverige) årliga sammankomst i Malmö i februari valdes Endri Budiwan till organisationens nya ordförande.

Endri är läkarestuderande och fick sin utbildning i Cimahi utanför Bandung på västra Java. De senaste sex åren har han jobbat med katastrofrelaterade projekt men också med utvecklingen av sjukvården på landsbygden och i avlägsna områden runt om i Indonesien.

Sahabat: Hur hamnade du i Sverige?

Endri: Jag läser Mastersprogrammet i Folkhälsovetenskap vid Lunds Universitet. Lund är mitt val eftersom jag tror att Sverige är bland de bästa i världen när det gäller hälsa och sjukvård. Inte minst när det gäller mamman och barnets hälsa. Dessutom gillar jag klimatet här, det är mycket svalare än i Indonesien.

Sahabat: Berätta lite om hälso- och sjukvården i Indonesien?

Endri: Sjukvården i Indonesien genomgår just nu en stor förändring efter införandet av allmän hälso- och sjukvård inom ramarna för lagen om social trygghet. Målet är att ge kvalitativ hälso- och sjukvård till alla. Men för tillfället råder det kaos och jag vill påstå att det saknas politisk vilja att ta tag i och strukturera upp vår hälso- och sjukvård.

Sahabat: Vad ska du använda din utbildning till hemma i Indonesien?

Endri: Jag är intresserad av de tropiska sjukdomarna för att de drabbar framförallt barnen. En del av dem är inhemska, t.ex. parasitsjukdomarna och andra är ett världsomfattande problem såsom Denguefeber. Tyvärr glömmer man bort att finansiera forskningen runt dessa. De utländska bidragsgivarna föredrar att dela ut sina generösa bidrag till forskningen inom HIV/AIDS-, tuberkulos- och malaria.

Oavsett detta, så har jag en vision att lära mig hur man bekämpar dem och förhoppningsvis blir jag en av Indonesiens främsta forskare på detta område.

Sahabat: Berätta om din erfarenhet av Sverige, positiva och negativa minnen.

Endri på sin absolut första cykelfärd

Endri: Jag börjar med mina negativa upplevelser. Utbildningen har generellt sett varit bra men ibland blir jag lite besviken på kvaliteten på föreläsningarna. En annan sak är att jag hade förväntat mig att den svenska sommaren skulle vara svalare jämfört med klimatet i Indonesien, säger Endri med ett leende.

Mina positiva upplevelser: Jag har lärt mig att cykla. Jag har lätt att ta till mig kunskap och erbjöd mig att hjälpa mina studiekamrater som hade det jobbigt. Då utsåg universitetet mig till handledare och ordnade extra lektioner för dem. Nu har Lunds Universitet officiellt utsett mig till mentor och handledare för mina klasskamrater och för kommande "första års studerande". Mentorskapet gjorde mig intresserad av den "akademiska världen" och jag funderar att på allvar satsa på en karriär inom denna. Jag funderar även på att ansöka om forskaruppdrag i Sverige och Storbritannien.

Sahabat: Vad är PPI Swedia och vad är din uppgift som ordförande i PPI Swedia?

Endri: Vi indoneser älskar att ha kontakt med andra indoneser oavsett var i världen vi befinner oss. Det tror jag är en av anledningarna till att man grundade PPI Swedia. Mitt uppdrag som ordförande är att vara samordnare. Vår viktigaste uppgift är att agera rådgivare till dem som kommer efter oss. Inte minst i år när fler indoneser är någonsin kommer till Sverige för att studera.

Jag kan avslöja att PPI planerar att genomföra en konferens i Köpenhamn under 2015. Det blir PPI:s första gemensamma konferens för indonesiska studenter i de nordiska länderna och Baltikum.

Sahabat: Till sist, vad gör du på din fritid?

Endri: Jag reser, gillar att laga mat och att fotografera.

Text: Hans Hansson,
smart.hansson@gmail.com
Bild: Erwin Adi Hartono

Returadress: Oxbrovägen 18 124 33 Bandhagen

Till minne av Philip von Hombrecht

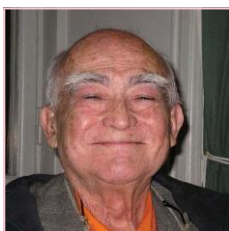
Philip föddes den 2 januari 1923 på en teplantage strax öster om Bandung. Fadern var "planter" och modern sundanesiska. När Philip var fyra år och brodern sex förflyttades fadern till en plantage nära Mojokerto. Modern ville inte följa med och detta blev ett stort dilemma för fadern. Philip och hans bror placerades "in de kost" i bl a Garut och så småningom i Mojokerto.

Efter att ha varit inackorderad i 12 år sändes Philip 1939 strax innan krigsutbrottet till Holland. Han bodde hos sin farbror och faster som själva inte hade några barn. Vad vi kan förstå hade Philip själsligt en karg ungdom. Han fostrades till holländare. En ensam, moderlös holländsk/indonesisk grabb - men han klarade sig. Efter avlagd studentexamen fick han anställning vid ett försäkringsbolag.

Philip hade allt sedan barndomen problem med astma. På läkares inrådan flyttade Philip 1952 till Sverige där luften var bättre.

På den tiden behövde Sverige folk inom restaurangbranschen. Detta betydde att många invandrare endast fick uppehållstillstånd kopplat till arbete inom denna bransch. Philip utbildade sig till kock.

Philip var en vänlig människa, utan spår av aggressivitet. Han fostrades till holländare men med tiden sökte han sig tillbaka till sitt ursprung. Han förvärvade en djup och omfattande kunskap om Indonesien. Indonesisk matlagning var en av hans hobbies och han bjöd ofta sina vänner. Så länge hälsan stod honom bi var han en engagerad och flitig medlem i SIS. Han deltog med liv och lust i Pasar Malam och andra aktiviteter.

*Martin Gest/
Margit Muljadi*

Philip, vi kommer ofta att tänka på dig.

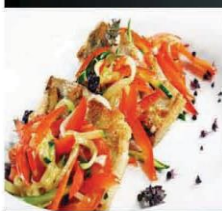
Infokanten och kalendarium

LÖRDAG, 27 SEPTEMBER 2014
KL. 12 – 16

PASAR MALAM INDONESISK MARKNAD

**GUSTAVLUNDSVÄGEN 168,
BROMMA, STOCKHOLM**
(T-BANA, TVÄRBANA "ALVIK", BUSS 110, 112)

- **INDONESISK MAT OCH SOUVENIRER**
- **MUSIK OCH DANS**

SIS Svensk-Indonesiska Sällskapet
Swedish Indonesian Society

Entré: medlem 30 kr, Icke medlem 50 kr

Barn under 12 år gratis

Fina vinster lottas ut på entrébiljetter